

*Konferenssi (bio)diversiteetin
vahvistamisesta*

Elämää maisemassa

4.10.2024 klo 8.30 - 18.00 Ravintola Töölö, Helsinki

Lämpimästi tervetuloa

Maisema-arkkitehtuuripäivään 2024

- Elämää maisemassa!

4.10.2024

Ravintola Töölö

Runeberginkatu 14 - 16

00100 Helsinki

TEEMA

Elämää maisemassa

Tervetuloa Maisema-arkkitehtuuripäivään: Elämää maisemassa! Tässä inspiroivassa tapahtumassa sukellamme käytännön projekteihin. Tutkimme, miten voimme suunnitella yhteiskuntaa varten, jossa muuttuva ympäristö, urbanisaatio ja tasa-arvo tuovat uusia haasteita ja mahdollisuuksia.

Keskustelemme yhdessä, miten voimme luoda kokonaisvaltaisempia ja osallistavampia ratkaisuja. Millaista elämää maisemassa haluamme mahdollistaa? Miten voimme vahvistaa (bio)diversiteetia? Tule mukaan verkostoitumaan ja olet mukana luomassa huomisen elämää maisemassa!

Ohjelma

klo 8.30

Aamukahvi

klo 9.30

Aamupäivä - PINNAN ALLA

Aamupäivällä keskitytään pinnan alla kupliviin monimuotoisuuskysymyksiin ja uusiin lähestymistapoihin. Pinnan alla -osion puhujakumppanina **Ramboll**.

Puheenvuoro

Rakkauskirjeitä luonnolle - SISU-kollektiivi

Luento

Maisema-arkkitehdit merillä - Elisa Lähde

Luento

Inspiraatiota systeemiajattelusta - Katariina Peltola

Puheenvuoro

Saaristo muutoksessa - Sofia Kangas

Keynote-luento

Voimalliset virrat - Jukka Jormola

Luento

Monilajista muodonantoa - Pia Kuusiniemi

Puheenvuoro

Biologin kommentti pinnan alle - Henrik Kettunen

Puhujakumppani:

RAMBOLL

klo 11.45

Lounas

klo 13.15

Päivä - PINNALLA

Päivällä inspiroidumme pinnalla olevista biodiversiteettiteemoista. Pinnalla-osion puhujakumppanina **Sweco**.

Luento

Vihreä ja virtaava Vantaa - Laura Muukka

Luento

Sallitusti villi - Elina Kataja

Puheenvuoro

Elämää linjoilla - Nea Kuusisto

Keynote-luento

(luento pidetään englanniksi)

Biodiversity as a design tool - Merle Karro-Kalberg

Puheenvuoro

Kaupunkiekologin kommentti pinnalle - Joel Jalkanen

Puhujakumppani:

klo 16.10

Iltapäivä - ILMASSA

Iltapäivällä liitelemme ilmassa, pää pilvissä tutustuen alan uusiin kehityssuuntiin. Ilmassa-osion puhujakumppanina **Viher-Aitta**.

Puheenvuoro

Maisemaa muistuttava - Lotta Jalava

Puheenvuoro

Puisto taideteoksena - Jari Aaltonen

Luento

Tiitiäisen jalanjäljillä - Mirjam Larinkari & Erika Kallasmaa

Puheenvuoro

Yhteinen visio - Tiina Merikoski

Keynote-luento

Leikin Alku - Riikka Nousiainen ja Anni Järvitalo

Puhujakumppani:

klo 18.00

Baari auki & mingle

klo 20.00

Iltajuhla

Juhlapuheita, kolmen ruokalajin illallinen ja livemusiikkia!

Bändi

Sininen Huvimaja tulee viihdyttämään ja tanssittamaan juhlakansaa Maisema-arkkitehtuuripäivän iltajuhlaan!

“Alunperin vain yhtä esitystä varten vuonna 1988 perustettu Sininen Huvimaja on yli neljännesvuosisadassa soittanut lähes 300 keikkaa ja kasvanut 12 henkiseksi kokoonpanoksi. Sinisen Huvimajan eniten kiitetty piirre on musiikin monipuolisuus. Ei ihme, sillä valikoima ulottuu tangosta funkyyn.”

DJ

DJ Anton, eli Anton Nyman, on musiikkituottaja, äänisuunnittelija ja DJ. Anton on soittanut vuodesta 2014 asti erilaisissa juhlissa ja tilaisuuksissa. Vahvan musiikillisen taustan omaavana DJ:nä hän kykenee muovaamaan biisietin ja tunnelman tilaisuuteen sopivaksi. Maisema-arkkitehtuuripäivien iltajuhlassa on odotettavissa Top 40 -musiikkia eri vuosikymmeniltä ja erittäin lämmin tanssilattia.

Maisema-arkkitehtuuripäivässä on kuvaaja. Tapahtumassa otettuja kuvia voidaan julkaista tapahtumaan liittyvässä viestinnässä.

Aamupäivä - PINNAN ALLA

Puheenvuoro - **Rakkauskirjeitä luonnolle**

SISU-kollektiivi - Sini Parikka & Suvi Saastamoinen

Maisema-arkkitehti kulttuurituottaja & maisema-arkkitehti taiteen maisteri

SISU-kollektiivi on maisema-arkkitehtuurin ja taiteen rajapinnoilla toimiva työryhmä. Luovien alojen ammattilaisina tekijöillä on vahva paikkalähtöinen, toiminnallisen ja visuaalisen ympäristön osaaminen. Kollektiivi kokee ympäristörakentamisen ja taiteen rajapinnan valtavana voimavarana ja potentiaalisena työkaluna myös kriittisen julkisen keskustelun herättämiseen. SISU ammentaa inspiraationsa osallisuudesta, elämyksellisyydestä, paikan hengestä ja kierrätysmateriaalien käytöstä. Jaettu arvomaailma ja kiinnostuksen kohteet sekä molempien tekijöiden poikkitieteellinen ja -taiteellinen rooli maisema-arkkitehtuurissa toivat SISU-kollektiivin yhteen keväällä 2023.

Taide suunnittelijan työkalupakissa tuo lisäarvoa julkiseen tilaan tarinoiden ja merkitysten kautta, herätellen katsojaa paikan äärelle. Taiteellisten prosessien avulla SISU kokee voivansa hyödyntää osallisuutta ja lähiympäristön omistajuuden tunnetta matkalla kohti kestävämpää ympäristöä.

Rakkauskirjeitä luonnolle

Teoskonsepti Rakkauskirjeitä luonnolle ottaa kantaa voimakkaasti lisääntyvään luontokatoon tilallisten installaatioiden ja osallisuusprosessien kautta. Konseptia on sovellettu kahdessa hankkeessa: Espoon Rantaraitilla syksyllä 2023 sekä Turun keskustassa kesällä 2024. Julkiseen kaupunkitilaan levittäytyvissä teoksissa keskeisinä elementteinä on

kierrätysmateriaalit, puhuttu ääni sekä pysähtymisen paikat. Keraamiensa rakkauskirjeiden kautta kollektiivi pääsi kuulemaan ja vaikuttamaan ihmisten huolesta ja rakkaudesta luonnonympäristöä kohtaan. Tuomalla kirjeiden viestit osaksi kaupunkitilaa kollektiivi haluaa herätellä ihmisiä oman luontosuhteensa äärelle.

Luento - **Maisema-arkkitehdit merillä**

Elisa Lähde

Maisema-arkkitehtuurin apulaisprofessori Aalto-yliopisto

Elisa Lähde on työssään perehtynyt kestävien ratkaisuiden yhteistoiminnalliseen kehittämiseen maisema- ja kaupunkisuunnittelun eri mittakaavoissa. Häntä kiinnostaa erityisesti käynnissä olevan muuttuvan yhteiskunnallisen luontosuhteen uudelleenmuotoilu sekä uudistavan ja systeemisen lähestymistavan soveltaminen suunnittelutyöhön.

Maisema-arkkitehdit merillä

Omassa esityksessään Elisa kertoo merialuesuunnittelun eri vaiheista ja millaista työtä maisema-arkkitehdit ovat prosessissa tehneet. Meri- ja rannikkoalueet voidaan tunnistaa systeemiajattelun kautta sosioekologisiksi järjestelmiksi, joiden yhteistoiminnallinen suunnittelu mahdollistaa paitsi kestävämpien suunnitteluratkaisuiden löytämisen, myös osallisten ymmärryksen lisäämisen kokonaisuudesta.

Puheenvuorot

Luento - *Inspiraatiota systeemiajattelusta*

Katariina Peltola

Maisema-arkkitehti, yksikön päällikkö (Liveable landscape), Ramboll Finland Oy

Katariina toimii Liveable landscape -yksikön päällikkönä Rambollissa. Hän työskentelee projektipäällikkönä ja asiantuntijana erilaisissa maisema- ja maankäytön suunnitteluun liittyvissä projekteissa ja selvityksissä. Suunnitteluprojekteissa hänelle on tärkeää edistää maisema-arkkitehtuurin lisäksi myös kestävän kehityksen näkökulmia.

Inspiraatiota systeemiajattelusta

Laajempaa vaikuttavuutta systeemisillä lähestymistavoilla – Esityksessä kuvataan esimerkkien kautta keinoja tuoda näkyväksi kaupungin sosiaalisten, ekologisten ja teknisten systeemien muodostama kokonaisuus. Systeemisen ymmärryksen kautta voimme vaikuttaa maisema-arkkitehtuurin alana laajemminkin alueiden ja ympäristön kehitykseen alati muuttuvassa ympäristössä ja olosuhteissa. Esityksessä havainnollistetaan systeemisii lähestymistapoja projektiesimerkkien kautta. Projektien kantavina teemoina on mm. luontoposiitivisuus, resurssien kierto, innovaatiot ja ekosysteemit.

Puheenvuoro - *Saaristo muutoksessa*

Sofia Kangas

Maisema-arkkitehti, väitöskirjatutkija Helsingin kaupunki, Aalto-yliopisto

Sofia Kangas työskentelee maisema-arkkitehtinä Helsingin kaupungilla ja väitöskirjatutkijana Aalto-yliopistossa. Hän valmistui maisema-arkkitehdiksi kesällä 2022, ja aloitti tohtoriopinnot taiteiden ja suunnittelun tohtoriohjelmassa syksyllä 2024. Kangas on työskennellyt erityisesti Helsingin saariston ja ranta-alueiden kehittämisen parissa sekä tutkinut sitä, miten maisema-arkkitehdit voivat soveltaa systeemiajattelua työssään.

Saaristo muutoksessa

Sofia Kangas tarkastelee diplomityössään Helsingin saaristomaisemaa ihmisen ja muun luonnon välisistä vuorovaikutuksista muodostuvana sosioekologisena systeiminä.

Diplomityössä systeemianalyysin pohjalta on luotu visio, kehittämisperiaatteet sekä mukautuvan ja vaiheittaisen kehittämisen prosessi, joiden avulla voidaan edistää luonnon monimuotoisuutta ja saaristoretkelyn kestävyyttä Helsingissä.

Puheenvuorossaan Kangas kertoo esimerkkejä siitä, miten systeemiajattelun avulla voidaan ymmärtää maiseman muutosten taustalla vaikuttavia tekijöitä ja siten tunnistaa saariston erityispiirteitä ja mahdollisimman tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Hän valottaa myös sitä, miten systeemiajattelulle tyypillinen pyrkimys kokonaisvaltaisuuteen ja oppimiseen voi näkyä saariston suunnitteluprosesseissa ja auttaa tulemaan toimeen suunnittelutyölle ominaisen kompleksisuuden, epävarmuuden ja jatkuvien muutosten kanssa.

Keynote-luento: **Voimalliset virrat**

Jukka Jormola

Maisema-arkkitehti, Interenv Oy, Väitöstutkija Aalto-yliopisto

Valmistuin arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1983, jolloin maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelmaa valmisteltiin. Työskentelin vesi- ja ympäristöhallituksessa ja myöhemmin Suomen ympäristökeskuksessa. Työtehtävinäni oli ohjata vesirakentamista ympäristöarvoja huomioon ottavaksi. Ammatillisena esikuvanani oli maisema-arkkitehtien toiminta Suomen moottoriteiden suunnittelussa ja Keski- Euroopan suurissa vesirakennushankkeissa. Työuraani kuvaa vuonna 2003 julkaistu Luonnonmukainen vesirakentaminen – uusia näkökulmia vesistösuunnitteluun. Tällä hetkellä suunnittelen ja tutkin aiheeseen liittyviä kehittämiskohteita.

Voimalliset virrat

Padot ja vesivoiman tuotanto hallitsevat Suomen jokivesistöjä. Sähköä tarvittiin toisen maailmansodan jälkeen mutta samalla menetettiin vaelluskalat ja paljolti myös koskien maisemallinen arvo. Voimayhtiöt katsovat vesivoiman olevan edelleen keskeistä sähköverkon tasapainolle. Asenneilmapiiri on kuitenkin muuttunut ja vaelluskalat halutaan palauttaa. EU:n vesi- ja ympäristöpolitiikka edellyttävät vaellusyhteyksien avaamista. Patoja ja pieniä voimalaitoksia jo puretaan, jolloin on saatu hyviä esimerkkejä lohen ja taimenen paluusta. Uusimman päätöksen mukaan Kemi- ja Iijokeen on tehtävä kalatiet.

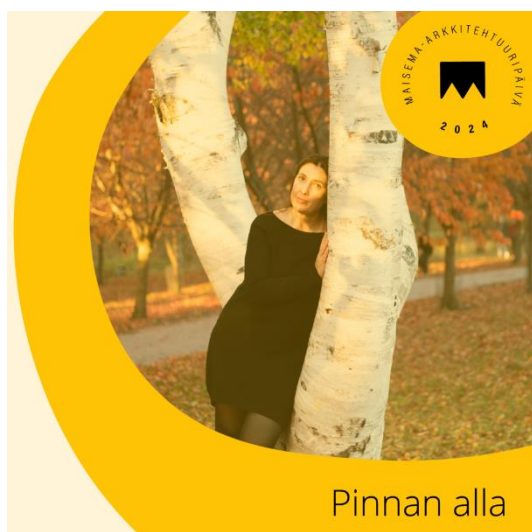
On kehitettävä ratkaisuja, joilla vaelluskalojen paluu olisi mahdollista sähkön tuotannosta huolimatta. Kuiviksi jääneisiin koskiin voidaan johtaa ympäristövirtaamia ja patojen ohi voidaan rakentaa luonnonjokia tai puroja muistuttavia ohitusuomia. Esittelen hankkeita, jotka osoittavat, että vesieliöt hyväksyvät uudet korvaavat virtavesialueet nopeastikin.

Tutkimuksella on kuitenkin vielä osoitettava, mitkä ovat ekologisen kompensaation mahdollisuudet elinvoimaisten kalakantojen palauttamisessa. Tärkeä kysymys on, miten säilytetään riittävästi rakennetun jokiympäristön arvoja, kun vaellusyhteyksiä avataan.

Koskimaiseman palauttamisella luodaan myös uutta voimakkaita elämyksiä tuottavaa virkistys- ja matkailuympäristöä.

Luento -**Monilajista muodonantoa**

Pia Kuusiniemi

Maisema-arkkitehti, johtava suunnittelija, Loci Maisema-arkkitehdit Oy

Lähdin aikanaan opiskelemaan maisema-arkkitehtuuria kiinnostuksesta ympäristön ja ihmisen vuorovaikutukseen ja hyvinvointiin. Yli 20-vuotisen urani aikana lajien hyvinvoinnin merkitys on korostunut yhä enemmän ja noussut alan keskeiseksi teemaksi. Työssäni pyrin edistämään hyvinvointia laajasti eri konteksteissa maisema-arkkitehtuurin keinoin; taiteen, luonnontieteet ja tekniikan yhdistäen. Suunnittelutyöni ohella olen ollut mukana kehittämässä alaa sekä Suomessa että kansainvälisesti. Erityisen tärkeää minulle on ollut suomalaisen maisema-arkkitehtuurin aseman vahvistaminen kotimaisessa ja kansainvälisessä kentässä. Olen Loci Maisema-arkkitehdit Oy:n perustajaosakas ja toimin myös Suomen maisema-arkkitehtiiliitto MARK:in puheenjohtajana.

Monilajista muodonantoa

Kiihtyvä kaupungistuminen on suuri haaste luonnon monimuotoisuuden vaalimiselle. Nykymuotoisessa kaupunkisuunnittelussa rakennetaan usein maisemaa sen sijaan, että rakennettaisiin maisemaan. Ihmisen voimakkaasti ohjaamissa ympäristöissä on vaarana, että heikoimmat lajit kärsivät eniten. Siksi lajien huomioiminen vaatii erityistä huomiota koko suunnitteluprosessin ajan.

Esityksessäni käsittelen, kuinka luonnon monimuotoisuutta voidaan huomioida osana kaupunkirakentamista ja millaisia ratkaisuja maisema-arkkitehtuuri voi tarjota, kun operoidaan äärimmäisen urbaanissa ympäristössä. Lisäksi tarkastelen, miten maisema-arkkitehtuurin keinoin voidaan luoda monihyötyisiä, luonnon monimuotoisuutta tukevia ympäristöjä, jotka samalla tarjoavat ihmisille laadukasta julkista ulkotilaa. Kohde-esimerkkinä esittelen Espoon

Leppävaarassa sijaitsevan Hatsinanpuiston suunnitteluprosessin.

Puheenvuoro - Biologin kommentti pinnan alle

Pinnan alla

Henrik Kettunen

Väitöskirjatutkija, Vaelluskalaverkosto

Henrik Kettunen on toiminut 30 vuoden ajan asiantuntijana virtavesiluonnon ja vaelluskalakantojen kartoituksen ja elvyttämisen tehtävissä eri puolilla Suomea.

Biologinen kommentti pinnan alta

Taimen on erinomainen bioindikaattori, sillä se vaatii puhdasta, hapekasta vettä ja monipuolisia elinympäristöjä. Sen läsnäolo kertoo vesistön hyvästä ekologisesta tilasta. Taimenen suojelu innostaa asukkaita osallistumaan vesiluonnon ja lähiluonnon elvyttämiseen, koska se symboloi terveitä ja elinvoimaisia vesistöjä. Yhteiset elvyttämistoimet, kuten kutualueiden kunnostus ja vedenlaadun parantaminen, rikastuttavat koko ekosysteemiä ja parantavat luonnon monimuotoisuutta. Kaupunkisuunnittelussa tämä voidaan nähdä mahdollisuutena luoda vihreitä, elinvoimaisia kaupunkialueita, jotka tarjoavat asukkaille virkistysmahdollisuuksia ja lisäävät yhteisöllisyyttä. Taimenprojektit voivat olla keskeinen osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta, tuoden yhteen asukkaita ja luonnon sekä edistäen ympäristötietoisuutta.

Pinnan alla -osion puhujakumppanina

Päivä – PINNALLA

Luento - **Vihreä ja virtaava Vantaa**

Pinnalla

Laura Muukka

Johtava maisema-arkkitehti Vantaan kaupunki

Laura Muukka on vuonna 1997 teknillisestä korkeakoulusta (nykyään Aalto-yliopisto) valmistunut maisema-arkkitehti. Pääosan urastaan hän on työskennellyt Vantaan kaupungilla kaavoitukseen liittyvien maisema-arkkitehdin tehtävien parissa intohimonaan kehittää kaupunkia, jossa on ihmisille kaunista, toimivaa ja terveellistä ympäristöä, ja samalla muillekin eliöille kukoistamisen mahdollisuuksia. Viime vuodet hän on johtanut kestävä kaupunki -tiimiä, jossa suunnitellaan Vantaan viherrakennetta ja maisemaa.

Vihreä ja virtaava Vantaa

Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. VIVA:n avulla hallitaan viheralueverkoston ja viherrakenteen kokonaisuuden kehitystä ja haetaan hyviä ratkaisuja tulevaisuuteen. VIVA ohjaa asemakaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnossapitoa sekä maan hankintaa.

Viherrakenteen ja maiseman tavoitteena on olla monimuotoinen luonnoltaan, kulttuuriympäristöiltään ja kaupunkimaisemaltaan, ilmastonmuutosta hillitsevä ja siihen sopeutuva, hyvinvointia tukeva sekä taloudellinen. Suunnitelmassa esitetään kehittämistavoitteet Vantaan viheralueille luokiteltuna koon sekä maisema- ja kaupunkirakenteellisen sijainnin perusteella. Työn osana selvitettiin erityisesti ekologista verkostoa. Työ sisältää viheralueiden saavutettavuus- ja mitoitusohjeen (SAAVU), jolla vastataan tarpeeseen säilyttää riittävä määrä hyvin saavutettavia virkistysalueita kaupunkia tiivistettäessä. Viherrakenteen kehityskuva: <https://www.vantaa.fi>.

Luento- **Sallitusti villi**

Pinnalla

Elina Kataja

Maisema-arkkitehti, Helsingin toimiston johtaja, MASU Planning Oy

Olen maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnittelija, luonnossa ja kaupungissa liikkuja. Olen työskennellyt maisemien parissa viime vuosituhanelta lähtien, eri toimistoissa Suomessa ja muutamia vuosia myös Yhdysvalloissa. Tässä vaiheessa ammatillista polkuani iloitsen, miten maisema-arkkitehtuurin ja luonnon monimuotoisuuden merkitys rakennusallalla on vahvistunut. Opiskelin ensimmäisten koulutusohjelmasta valmistuvien joukossa, olemassaoloamme jouduimme usein perustelemaan - nyt se ei ole enää yhtä lailla tarpeen.

Sallitusti villi

Saavatko kaupungin viheralueet olla sallitusti villejä? Uskallammeko antaa sijaa uudennlaiselle kaupunkivihreän estetiikalle?

Luonnon monimuotoisuus köyhtyy nopeasti ja ilmastonmuutos vauhdittaa tätä kehitystä. Tehokas maankäyttö uhkaa etenkin lähivihreää ja kasvattaa käyttöpainetta viheralueilla. Rakennettu kaupunkiympäristö voi kuitenkin tarjota mahdollisuuksia kaupunkiluonnon rikastamiseen, kun käytettävissä on tietoa, tahtoa ja keinoja.

Laadimme yhdessä biologi Susanna Pimenoffin kanssa Helsingin kaupungille oppaan luonnon monimuotoisuuden vaalimisesta ja rikastamisesta rakennetussa ympäristössä. Kokosimme oppaaseen luontopohjaisia ratkaisuja, esimerkkejä ja ideoita erilaisiin kaupunkiympäristöihin soveltuen. Tavoitteena oli tehdä runsaasti kuvitettu, inspiroiva ja helppokäyttöinen kirjanen. Opastyö ei kuitenkaan ollut aivan helppoa, ja aluksi olimme kompastua rönsyilevään terminologiaan ja kohdetyyppien määrittelyyn. Laaja lähtötieto, antoisat pohdinnat biologin ja ohjausryhmän kanssa sekä eri tahojen haastattelut saatiin lopulta tiivistetyksi mukaan. Esityksessä kerron oppaan sisällöstä, laatimisen prosessista sekä keskeisistä havainnoista.

*Puheenvuoro - **Elämää linjoilla***

Nea Kuusisto

Maisema-arkkitehti. FCG Finnish Consulting Group Oy

Valmistuin syksyllä 2023 Aalto-yliopistosta maisema- arkkitehdiksi ja työskentelen FCG:llä. Tällä hetkellä minua työllistävät erityisesti energiamaisemiin liittyvät hankkeet, mutta teen myös monipuolisesti muita erilaisia projekteja. Alalla minua kiinnostavat erityisesti luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja kestävät suunnitteluratkaisut, energiamaisemat ja kulttuurimaisemat. Diplomityöni olikin kiinnostava matka, joka yhdisti monia kiinnostuksen kohteitani.

Elämää linjoilla

Diplomityössäni Elämää linjoilla pureudutaan voimajohtoalueisiin, jotka ovat välttämätön osa myös kaupunkien infrastruktuuria ja viher-alueita. Säännöllisesti hoidettavilla johtoalueilla on todettu olevan ekologista potentiaalia – ne toimivat erityisesti avoimia elinympäristöjä yhdistävinä ekologisina yhteyksinä sekä potentiaalisesti korvaavina elinympäristöinä esimerkiksi uhanalaisille perinnebiotooppilajeille. Johtoalueiden potentiaalia on kuitenkin käytännössä varsin vähän hyödynnetty.

Kaupunkitaajamat tarjoavat mahdollisuuden hyödyntää voimajohtoalueita laajemmin, sillä niille kohdistuu virkistyskäytön paine ja kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämisen tarve. Diplomityössä tutkittiin, miten voimajohtoalueita voitaisiin kaupunkitaajamissa kehittää monitoiminnalliseksi – palvelemaan paitsi sähkönsiirtoa, myös luonnon monimuotoisuutta ja virkistyskäyttöä. Työssä aiheeseen syvennyttiin muun muassa Tampereen seudulle sijoittuvaan case-alueeseen tutustuen ja luotiin periaatteet voimajohtoalueiden kokonaisvaltaiseen hyödyntämiseen taajama-alueilla.

*Keynote-luento - **Biodiversity as a design tool***

Merle Karro-Kalberg

Landscape architect

Merle Karro-Kalberg is a landscape architect, currently interested in the relationships of biodiversity and city and how to create a harmonious connection between the two. She is also working as a Junior Research Fellow in Urban Ecology in University of Tartu.

Biodiversity as a design tool

The talk focuses on the experiments with urban nature and shows how we can bring nature and biodiversity to the city and design the pleasant city for humans and other species. Presentation will introduce two projects: Curated Biodiversity in Tartu and Tondiraba park in Tallinn. (Luento pidetään englanniksi)

Puheenvuoro- Kaupunkiekologin kommentti pinnalle

Joel Jalkanen

Biologi (FT)

Joel Jalkanen on biologi (FT), joka on yhdistänyt tutkimuksessaan kaupunkiekologiaa ja luonnonsuojelubiologiaa. Tutkimustyön ohella Espoon yleiskaavoituksessakin marinoituneen Joelin kutsumuksena on ollut biodiversiteettikysymysten ja luontoarvojen yhteensovittaminen maankäytössä. Tällä hetkellä Joel työskentelee tutkijatohtorina Luonnontieteellisessä keskusmuseossa ekologisten kompensaatioiden parissa.

Kaupunkiekologin kommentti pinnalle

Biodiversiteettikriisin vakavuudesta ei tarvitse enää onneksi juuri kiistellä maisemasuunnittelijoiden kanssa. Mutta miten kriisi ratkaistaan? Biodiversiteetti – luonto – on ärsyttävän monimutkainen ja -tahoinen ja alati muuntuva kokonaisuus, joka lisäksi on alati uudelleenmuuntuvassa vuorovaikutussuhteessa ihmistoiminnan ja yhteiskunnan kanssa. Suunnittelukohteena se on kuitenkin tavattoman kiehtova ja kaunis.

Kommenttipuheenvuorossani muistutan, että luonnon suunnittelu vaatii väkisinkin ekologisen tiedon ja suunnitteluosaamisen vahvaa yhteennivomista; kehitystä, joka on jo hyvässä vauhdissa.

Pinnalla -osion puhujakumppanina

SWECO

Iltapäivä - ILMASSA

Puheenvuoro - **Maisemaa muistuttava**

Lotta Jalava

Maisema-arkkitehti, taiteilija Maisemastudio

Lotta Jalava on taiteen maisteriksi jatko-opiskeleva maisema-arkkitehti. Jalavan diplomityö käsitteli visuaalista maisemakokemusta, ja nyt hän tekee taiteellista tutkimusta työskentelystä sään kanssa kuvataiteen menetelmin. Jalava työskentelee taidemaalarina sekä freelancer suunnittelijana poikkitaiteellisesti maiseman, tila- ja kuvataiteiden parissa. Lisäksi hän toimii tuntiopettajana Aalto-yliopistossa ja taidekasvattajana.

Maisemaa muistuttava

Miten heittäytyä maisemaan alttiina vuorovaikutukselle ja olosuhteiden tarjoamille sattumille?

Miten toimia tuulen, lämpötilan, ilman molekyyliden ja hiukkasten kanssa vertaisena? Miten sietää kontrollin puutetta ja epävarmuutta osana prosessia?

Teen taiteellista tutkimusta säälle altistumisesta taiteellisena menetelmänä. Työskentelyni ulkoilmassa tutkii taiteilijan sekä muiden elollisten ja ei-elollisten vertaista toimijuutta maisemamaalauksen kontekstissa. Maalaan kuvaa maisemasta, mutta prosessin näkökulmasta maalaaminen on lähinnä intensiivinen maisemassaolemisen tapa ja läsnäolon ele, joka mahdollistaa immersion ja empatian kokemuksia maisemaa kohtaan. Työskentelyni kautta ilmasto elävine ilmiöineen materialisoituu maisemaa etäisesti (jos ollenkaan) muistuttaviksi teennöksiksi.

Puheenvuoro - **Puisto taideteoksena**

Jari Aaltonen

Maisema-arkkitehti, Ta T WSP Finland Oy

Jari Aaltonen on koulutukseltaan puistopuutarhuri, suunnitteluhortonomi, maisema-arkkitehti sekä taiteen tohtori. Aaltonen on toiminut suunnittelijana ja projektipäällikkönä monialaisessa suunnittelu- ja konsultointiyrityksessä. Aaltonen on työskennellyt myös eri teattereissa ja AV-tuotannoissa teknisissä ja taiteellisissa toimenkuvissa.

Puisto taideteoksena

Aaltonen väitteli Aalto-yliopiston taiteen ja suunnittelun korkeakoulusta syksyllä 2023 aiheesta ”Puisto taideteoksena - kolme helsinkiläistä puistoa suunnittelun ja laajennetun lavastuksen näkökulmasta”. Tutkimuksessa tarkastellaan kolmea Helsingin kantakaupungin alueella sijaitsevaa julkista ulkotilaa puistosuunnittelun, laajennetun lavastuksen ja pragmatistisen taidefilosofian näkökulmasta. Tutkimusaineiston kautta voidaan nähdä, miten teatteri- ja lavastustaiteesta nousevia käsitteitä sekä käytäntöjä voidaan hyödyntää myös julkisten ulkotilojen suunnittelussa, jolloin lavastus on puistosuunnittelun yksi taiteellinen tulokulma. Lavastustaide on toiminut ja voi yhä edelleen toimia impulssina puistotilojen suunnittelulle. Sen avulla voidaan synnyttää merkityksellisiä, sekä elämyksellisiä puistotiloja.

Puheenvuorot

Luento - *Tiitiäisen jalanjäljillä*

Mirjam Larinkari & Erika Kallasmaa

Erikoissuunnittelija, maisema-arkkitehti, Tampereen kaupunki, viheralueet ja hulevedet – yksikkö & Kuvittaja/ kuvataiteilija

Ilmassa

Mirjam Larinkari on työskennellyt Tampereen kaupungilla vuodesta 2017 vastuualueenaan Tampereen läntisen keskustan maisemat. Hän toimii suunnittelijana, asiantuntijana ja tilaajana yleisten alueiden suunnittelussa, asemakaavoissa sekä erilaisissa kehittämishankkeissa.

Larinkarin sydän sykkii yhteistyölle, runoudelle, kaupunkipuistoille ja leikille: Tiitiäisen satupuiston kunnostus tarjosi makoisan keitoksen kaikkea tätä!

Taiteen maisteri Erika Kallasmaa on kuvittaja, kuvataiteilija ja monipuolinen lastenkulttuurin tekijä. Kallasmaan työt käsittelevät leikkisällä otteella moniulotteisen syviä aiheita ja tekevät sen karsitun muotokielen ja omintakeisen väripaletin keinoin. Työskentelyn pääasiallisena kohderyhmänä ovat pitkään olleet lapset ja nuoret.

Teoksissa korostuu tarinallisuuden ja toiminnallisuuden yhdistelmä - oli kyseessä sitten arkkitehtuuriin integroitu taide, leikittävä ympäristötaide, näyttely, esitystaiteen visuaalisuus tai kuvakirja. Kallasmaa työskentelee mielellään yhteistyössä eri alojen taiteilijoiden kanssa.

Tiitiäisen jalanjäljillä

Tiitiäisen satupuisto on Kirsi Kunnaksen runomaailmaan perustuva leikkipuisto Tampereen keskustassa Näsinpuiston laella. Puisto on toteutunut suunnittelukilpailun kautta.

MA-arkkitehtien ja kuvataiteilija Erika Kallasmaan suunnittelema puisto valmistui alun perin vuonna 2013. Suosittu leikkipuisto on ollut kovalla kulutuksella ja puiston taidarakenteisiin on kohdistunut vuosien varrella myös paljon ilkeävaltaa. Kunnostussuunnittelun tavoitteena on ollut säilyttää omaleimaisen leikkiympäristön alkuperäinen idea ja luonne samalla, kun pinnoitteita, rakenteita ja taide-teoksia on uusittu ja kehitetty helpommin kunnossapidettäviksi ja elinkaareltaan kestävämmiksi.

Leikkipuiston uudelleenavajaisia, Tiitiäisen puistojuhlaa, vietettiin kesäkuussa 2024 osana valtakunnallista Kirsi Kunnas 100 -juhlavuotta.

Puheenvuoro - *Yhteinen visio*

Ilmassa

Tiina Merikoski

TkT, maisema-arkkitehti Lundén Architecture Company

Tiina on vuorovaikutteisiin suunnittelumenetelmiin perehtynyt maisema-arkkitehti ja tekniikan tohtori. Hän on vastannut monenlaisten yhteiskehittämiprosessien suunnittelusta ja toteutuksesta monialaisen työskentelyn edistämiseksi ja yhteisen näkemyksen kirkastamiseksi. Hän uskoo monialaisten hankkeiden onnistuvan vain, kun eri osapuolten tarpeet ja heidän tuottamansa tieto jaetaan avoimesti ja kommunikoidaan ymmärrettävästi muille. Prosessi vaatii sitoutumista, luottamusta sekä taitoa muokata tuotettu tieto käytettävään muotoon.

Yhteinen visio

Lounais-Kirkkonummen asukasyhdistys Loki ry toteutti vuonna 2023 visiohankkeen toiminta-alueensa kehittämisen tueksi. Hankkeessa tuotettiin kestävään tulevaisuuteen tähtäävä aluekehittämisen visio, jossa paikallisuus ja alueen ominaispiirteet kuten luonto- ja virkistysarvot ja kulttuurimaisema sekä alue asukkaidensa elinympäristönä nähdään voimavarana.

Asukkaat ovat keskeinen osa elämää tämän alueen maisemassa ja koko hankkeen lähtökohtana on ollut huoli alueen kehittämisen suunnasta. Asukasyhdistys halusi tuoda keskusteluun kokonaisvaltaisen näkemyksen alueen tulevaisuudesta ja kehittämisen potentiaalista. Samalla tuotettiin tietoa asukkaiden elämästä Lounais-Kirkkonummella alueen tulevaa kaavoitusta varten.

Yhteistyöllä ja vuorovaikutuksen tapoja ja kanavia kehittämällä koko yhteisön luovuus ja osaaminen voidaan valjastaa kaupunkien ja alueiden suunnittelun käyttöön. Samalla kannustetaan asukkaita ja muita alueiden käyttäjiä ottamaan enemmän vastuuta elinympäristöstään ja tuotetaan tietoa paikallista potentiaalista kaavoitusta ja alueen kehittämistä varten.

Keynote-luento - *Leikin Alku*

Anni Järvitalo & Riikka Nousiainen

Molemmat maisema-arkkitehtejä, Nomaji maisema-arkkitehdit Oy:ssä

Anni on yksi Nomaji maisema-arkkitehtien perustajaosakkaista. Suunnittelijana hänelle on tärkeää ekologisten ja ihmisläheisten arvojen yhteensovittaminen siten, että ympäristö tuottaa iloa ja hyvinvointia sekä ihmisille että muunlaisille. Annille lapsilähtöinen suunnittelu on sydämen asia, ja hän on soveltanut tätä menetelmää kokonaisvaltaisesti kaupunkisuunnittelun eri tasoilla. Hänen mielestään lapsiystävällisyys tulisi aina olla yksi suunnittelun lähtökohdista. Näkökulma auttaa mm. tunnistamaan ympäristön erilaisia tarjoumia ja hoksaamaan mittakaavallisten erojen mahdollisuudet hiekanjyvästä laajoihin viherverkostoihin.

Riikka on yksi Nomaji maisema-arkkitehtien perustajaosakkaista ja on vastannut Alku-menetelmän kehittämisestä. Hänelle on tärkeää, että kaikilla lapsilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet luontokosketukseen arkiympäristössään. Lukuisissa Riikan suunnittelu-kohteissa lapsilähtöinen suunnittelu on auttanut saavuttamaan tämän tavoitteen, niin kommunikoinnissa tilaajan kanssa kuin uusien suunnitteluratkaisuiden kehittämisessä. Riikka ajattelee, että tulevaisuudessa suunnitellaan kokonaisia kaupunginosia, joissa lapsiystävällisyys tuo suunnitteluun empatiaa ja elämyksellisyyttä.

Leikin Alku

Lapsiystävällinen kaupunki on monipuolinen, kiinnostava, turvallinen ja terveellinen kaikille. Se tarjoaa mahdollisuuksia oppia ja kokea uusia asioita, edistään lapsen kasvua ja kehitystä monipuolisesti – ja mikä tärkeintä, siellä saa leikkiä! Lapsiystävällisyyttä voidaan kehittää kaikissa ulkotiloissa, ja se taipuu erilaisiin mittakaavoihin kaupunkitasolta kaduille ja pihuille.

Lapsilähtöisen suunnittelun tarkoituksena on nostaa lapset suunnittelun keskiöön. Lapsiystävällisyys on myös monella tapaa tulevaisuudesta huolehtimista. Jokaisella lapsella tulisi olla arkiympäristössään mahdollisuus luontokosketukseen, myönteisiin liikkumiskokemuksiin sekä oppimiseen luonnosta ja sen kanssa.

Lapsiystävällisen kaupungin suunnittelu vaatii leikkisyyttä, ajattelun ravistelua ja ripauksen rohkeutta. Tässä voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, joiden avulla suunnittelussa voidaan eläytyä lapsen maailmaan. Olennaista on myös ottaa lapset mukaan suunnitteluun – ei vain vastaamaan aikuisten kysymyksiin, vaan ennemmin kertomaan, mitä pitäisi kysyä.

Ilmassa -osion puhujakumppanina

*Viher
Aitta*

Maisema-arkkitehtuuripäivän yrityskumppanit

vitreo

LEHTOUUORI^{est.1945}
FINBIN[®]

LEIKKISET
Leikin ja liikunnan edelläkävijä.

FCG.

NOMAJI

MAISEMA-ARKKITEHTITOIMISTO
MAANLUMO

NOVENBERG

RAMBOLL

STREETLIFE®

RB° RAKENNUSBETONI-
JA ELEMENTTI OY

KOMPAN®
Let's play

WSP

Fidecol
pitää pintasi

CYKLOS

JT J-TRADING

SITOWISE
The Smart City Company

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

Viher
Aitta

HELMA

Helsingin maisema-arkkitehtitoimisto HELMA Oy
Työpaikatuus 2a C/S, 00580 Helsinki
www.helmatoimisto.fi
instagram: helmatoimisto

Rudus
A CRH COMPANY

Lakka®

INARO

pihamaa

Loci

Maisema-arkkitehdit

eg eg-trading oy

SWECO

SYMETRI
ADDNODE GROUP